

Ahvenisjärven koulun asemakaavan nro 8806 luontoarvotarkastelu

12.11.2020

WSP Projekti 314717

Sara Caetano

Donna ID 5 288 726

Sisällysluettelo

1	Johdanto.....	3
2	Liito-oravapotentiaali.....	4
3	Lahokaviosammalpotentiaali.....	5
4	Luontotyypit ja kasvillisuus.....	6
5	Johtopäätökset	7
6	Viittaukset	8
	Liitteet	8
	Liite 1. Lajilista	9

1 Johdanto

WSP on laatinut luontoarvotarkastelun Ahvenisjärven koulun asemakaava-alueen nro 8806:n päivittämistä varten. Tarkastelu tehtiin 23.10.2020 biologi Sara Caetanon (FM) toimesta. Alueelta selvitettiin liito-oraville sopiva elinympäristö, lahokaviosammalpotentialiaali, arvokkaat luontotyypit, ja putkilokasvilajisto.

Selvitysalue oli Pohjois-Hervannan koulun tontti ja entisen Hervannan lukion tontin pohjoiskulma (kuva 1). Selvitysalueen pinta-ala on noin 4 hehtaaria, josta suuri osa on koulurakennusten ja päällystetyn piha-alueen kattamaa. Koulun itä- ja eteläpuolella on hoidettua nurmikkoa ja istutuksia. Koulun länsi- ja luoteispuolella on metsikköä, jossa kasvaa etenkin kuusta ja haapaa. Tampereen karttapalvelun tietojen perusteella alueella ei ole erityisiä luontoarvoja.

Kuva 1. Kartoitusalue esitettyä keltaisella.

2 Liito-oravapotentiaali

Alueelta selvitetiin puuston soveltuvuus liito-oravan (*Pteromys volans*) esiintymisalueeksi. Lisäksi tutkittiin liito-oravalle soveltuvien kolopuiden tai risupesien esiintymistä. Selvitysajankohta ei ollut sopiva liito-oravan papanoiden etsimiseen.

Hervannan koulun länsipuolella sekä entisen Hervannan lukion itäpuolella on varttunutta metsikköä, jossa kasvaa runsaasti kookasta kuusta ja haapaa (kuva 2). Lisäksi alueella on myös nuorempaa lehtipuustoa. Metsikkö siis soveltuu puustoltaan liito-oravan elinympäristöksi. Alueelta ei kuitenkaan löydetty kolopuita. Kahdessa kuusessa oli risupesä, mutta nämä olivat hylättyjä linnunpesiä. Pesäpaikkoja tulisi myöskin olla useampi, jotta liito-orava voisi elää alueella.

Kuva 2. Liito-oravalle soveltuva elinympäristö esitettyä sinisellä.

Selvitysalue ei Tampereen liito-oravaseurannan perusteella ole keskeistä liito-orava-alueetta, tai muodosta keskeistä liito-oravan kulkuyhteyttä (Tampere 2020a). Selvitysalue ei sisälly

myöskään Tampereen yleiskaavan viherverkkoon. Lähin viherverkon merkittävä viheralue on Ahvenispuiston virkistysalue, joka kytkeytyy selvitysalueen eteläpuolella sijaitsevaan Hervannan urheilukenttään ja luonnonmukaiseen lähimetsään.

Selvitysalueen liito-oravalle soveltuva metsikkö voisi kuitenkin tulevaisuudessa toimia liito-oravan esiintymisalueena, sillä nuoret liito-oravat levittäytyvät dynaamisesti uusille elinympäristöille. Se on kuitenkin itsessään pieni (15 385 m²) liito-oravan elinympäristöksi, sillä liito-orava tarvitsee vähintään 4 hehtaarin kokoisen elinalueen. Lisää soveltuvaa elinympäristöä voisi olla metsiköstä etelään, mutta muutoin selvitysalueen ympäristö on kerrostalovaltaista asuinalueita. Tämä tarkoittaa, että elinympäristöltä olisi liikkumisyhteys vain yhteen suuntaan, joten se tuskin tulevaisuudessakaan toimii tärkeänä kulkuyhteytenä.

3 Lahokaviosammalpotentiaali

Luontoarvotarkastelussa selvitettiin myös alueen soveltuvuutta lahokaviosammalelle (*Buxbaumia viridis*). Koulun luoteispuolella oli kolme pientä kantoa (kuva 3), jotka sijoituivat metsikön pohjoisosiin. Kannoilla ei havaittu lahokaviosammalen itiöpesäkkeitä.

Itujyväryhmiä ei etsitty. Metsikkö ei ole lahokaviosammalelle otollista aluetta, sillä siihen on kohdistunut voimakasta kulutusta, ja sieltä puuttuu lahokaviosammalen tarvitsema lahopuujatkumo. Selvitysalueella ei myöskään ollut sellaista kosteaa metsää, jolla laji tyypillisesti viihtyy.

Kuva 3. Selvitysalueen kannot.

Entisen Hervannan lukion eteläpuolella oli yksi lähiaikoina kaatunut puu. Runko oli kuitenkin pieni. Lisäksi tämänkaltaisen kova, tuore kuollut puu ei sovi lahokaviosammalmen kasvualustaksi.

4 Luontotyypit ja kasvillisuus

Selvitysalueella ei havaittu arvokkaita luontotyyppejä. Alueen putkilokasvilajisto kartoitettiin, eikä sieltä löydetty myöskään huomionarvoisia kasvilajeja. Tarkastelu tehtiin lokakuussa, joten osa kasvillisuudesta oli jo lakastunutta, ja tarkkaan määrittämiseen tarvittavat tuntomerkit eivät olleet kaikissa tapauksissa nähtävissä. Tarkastelun pohjalta on kuitenkin todennäköistä, ettei alueella ole huomionarvoisia lajeja.

Alueen kasvillisuus voidaan jakaa kuusivaltaiseen metsikköön (kuva 4) ja koulun pihakenttiä reunustavaan tyypilliseen pihojen ja tienvierustojen kasvillisuuteen (kuva 5). Lajistossa oli kuitenkin paljon päällekkäisyyksiä, johtuen etenkin metsiköiden pienestä koosta ja reunavaikutuksesta. Metsikön kenttäkerros on etenkin pohjoisosissa hyvin kulunutta, mutta siinä kasvaa jonkin verran metsälajistoa, kuten mustikkaa ja puolukkaa. Selvitysalueella on paljon istutettuja puita ja pensaita, mukaan lukien haitalliset vieraslajit kurtturuusu (*Rosa rugosa*) ja terttuselja (*Sambucus racemosa*).

Kuva 4. Metsikön kenttäkerros on enimmäkseen kulunut ja avoin.

Kuva 5. Piha-alueiden kasvillisuusalueet ovat hoidettuja.

5 Johtopäätökset

Asemakaavan nro 8806 muutoksen tavoitteena on lisätä tontin rakennusoikeutta niin, että se voi paremmin vastata kasvatuksen ja opetuksen tulevia tarpeita (Tampere 2020b).

Rakentaminen on tarkoitus tehdä niin, että alueen luontoarvot säilyvät.

Luontoarvotarkastelun perusteella alueella ei ole erityisiä luontoarvoja joita tulisi ottaa huomioon. Rakennussuunnitelmien edetessä on kuitenkin suositeltavaa tehdä uusi, ajantasainen liito-oravaselvitys.

6 Viittaukset

Tampereen kaupunki 2020a: Liito-orava osana yleiskaavan viherverkkoa. Seuranta 2017-2019.

Tampereen kaupunki 2020b: Asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Hervanta, Opiskelijankatu 25, rakennusoikeuden lisääminen. Asemakaava nro 8806. Diaarinumero TRE:4107/10.02.01/2020.

Liitteet

Liite 1. Lajilista

Paikkatiedot liito-oravalle soveltuvasta elinympäristöstä

Liite 1. Lajilista

Ahvenisjärven koulun asemakaavan nro 8806 luontoarvotarkastelussa 23.10.2020
määritettyä putkilokasvilajistoa.

Metsikön lajistoa

<i>Acer platanoides</i>	Vaahtera
<i>Achillea millefolium</i>	Siankärsämö
<i>Achillea ptarmica</i>	Ojakärsämö
<i>Agrostis capillaris</i>	Nurmirölli
<i>Alchemilla</i> spp.	Poimulehti
<i>Anthriscus sylvestris</i>	Koiranputki
<i>Artemisia vulgaris</i>	Pujo
<i>Barbarea vulgaris</i>	Peltokanankaali
<i>Betula pendula</i>	Rauduskoivu
<i>Betula pubescens</i>	Hieskoivu
<i>Calluna vulgaris</i>	Kanerva
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	Lutukka
<i>Cerastium fontanum</i>	Nurmihärkki
<i>Chamaenerion angustifolium</i>	Maitohorsma
<i>Cirsium arvense</i>	Pelto-ohdake
<i>Dryopteris carthusiana</i>	Metsäalvejuuri
<i>Dryopteris filix-mas</i>	Kivikkoalvejuuri
<i>Fragaria vesca</i>	Ahomansikka
<i>Geum urbanum</i>	Kyläkellukka
<i>Hypericum maculatum</i>	Särmäkuisma
<i>Juniperus communis</i>	Kataja
<i>Matricaria discoidea</i>	Pihasaunio
<i>Myosotis arvensis</i>	Peltolemmikki
<i>Linaria vulgaris</i>	Kannusruoho
<i>Lolium perenne</i>	Englanninraiheinä
<i>Picea abies</i>	Kuusi
<i>Pinus sylvestris</i>	Mänty
<i>Poa annua</i>	Kylänurmikka
<i>Polypodium vulgare</i>	Kallioimarre
<i>Populus tremula</i>	Haapa
<i>Prunella vulgaris</i>	Niittyhumala
<i>Ranunculus acris</i>	Niittyleinikki
<i>Ranunculus repens</i>	Rönsyleinikki
<i>Ribes alpinum</i>	Taikinamarja
<i>Rosa rugosa</i>	Kurtturuusu
<i>Rubus idaeus</i>	Vadelma

<i>Rubus odoratus</i>	Tuoksuvatukka
<i>Rumex acetosella</i>	Ahosuolaheinä
<i>Rumex longifolius</i>	Hevonhierakka
<i>Salix caprea</i>	Raita
<i>Scrophularia nodosa</i>	Syyläjuuri
<i>Senecio vulgaris</i>	Peltovillakko
<i>Sorbus aucuparia</i>	Pihlaja
<i>Stellaria media</i>	Pihatähtimö
<i>Tanacetum vulgare</i>	Pietaryrtti
<i>Taraxacum spp.</i>	Voikukka
<i>Trifolium hybridum</i>	Alsikeapila
<i>Trifolium pratense</i>	Puna-apila
<i>Trifolium repens</i>	Valkoapila
<i>Tripleurospermum inodorum</i>	Peltosaunio
<i>Tussilago farfara</i>	Leskenlehti
<i>Urtica dioica</i>	Nokkonen
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Mustikka
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	Puolukka
<i>Veronica chamaedrys</i>	Nurmitädyke
<i>Veronica officinalis</i>	Rohtotädyke
<i>Vicia cracca</i>	Hiirenvirna

Piha-alueiden lajistoa

<i>Acer platanoides</i>	Vaahtera
<i>Acer tataricum</i>	Tataarivaahtera
<i>Achillea millefolium</i>	Siankärsämö
<i>Aegopodium podagraria</i>	Vuohenputki
<i>Alchemilla spp.</i>	Poimulehti
<i>Angelica sylvestris</i>	Karhunputki
<i>Arctium tomentosum</i>	Seittitakiainen
<i>Artemisia vulgaris</i>	Pujo
<i>Atriplex patula</i>	Kylämaltsa
<i>Barbarea vulgaris</i>	Peltokanankaali
<i>Berberis vulgaris</i>	Ruostehappomarja
<i>Betula pendula</i>	Rauduskoivu
<i>Betula pendula f. bircalensis</i>	Pirkkalankoivu
<i>Betula pubescens</i>	Hieskoivu
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	Lutukka
<i>Carduus crispus</i>	Kyläkarhiainen
<i>Cerastium fontanum</i>	Nurmihärkki
<i>Chamaenerion angustifolium</i>	Maitohorsma
<i>Cirsium arvense</i>	Pelto-ohdake
<i>Dasiphora fruticosa</i>	Pensashanhikki
<i>Ervum tetraspermum</i>	Mäkivirvilä
<i>Fragaria vesca</i>	Ahomansikka
<i>Glechoma hederacea</i>	Maahumala
<i>Hypericum maculatum</i>	Särmäkuisma

<i>Leucanthemum vulgare</i>	Päivänkakkara
<i>Lolium perenne</i>	Englanninraiheinä
<i>Lupinus polyphyllus</i>	Komealupiini
<i>Matricaria chamomilla</i>	Kamomillasaunio
<i>Matricaria discoidea</i>	Pihasaunio
<i>Melilotus officinalis</i>	Rohtomesikkä
<i>Myosotis arvensis</i>	Peltolemmikki
<i>Pilosella Pilosellina</i> -ryhmä	Huopakeltanot
<i>Picea abies</i>	Kuusi
<i>Pinus strobus</i>	Strobusmänty
<i>Pinus sylvestris</i>	Mänty
<i>Plantago major</i>	Piharatamo
<i>Poa annua</i>	Kylänurmikka
<i>Poa pratensis</i>	Niittynurmikka
<i>Populus tremula</i>	Haapa
<i>Prunella vulgaris</i>	Niittyhumala
<i>Ranunculus repens</i>	Rönsyleinikki
<i>Ribes alpinum</i>	Taikinamarja
<i>Rosa rugosa</i>	Kurtturuusu
<i>Rubus idaeus</i>	Vadelma
<i>Rumex acetosella</i>	Ahosuolaheinä
<i>Salix caprea</i>	Raita
<i>Sambucus racemosa</i>	Terttuselja
<i>Senecio viscosus</i>	Tahmavillakko
<i>Senecio vulgaris</i>	Peltovillakko
<i>Sorbus intermedia</i>	Ruotsinpihlaja
<i>Sonchus oleraceus</i>	Kaalivalvatti
<i>Sorbus aucuparia</i>	Pihlaja
<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	Idänvirpiangervo
<i>Spiraea japonica</i>	Japaninvirpiangervo
<i>Spiraea trilobata</i>	Siperianvirpiangervo
<i>Symphoricarpos albus</i>	Valkolumimarja
<i>Tanacetum vulgare</i>	Pietaryrtti
<i>Taraxacum spp.</i>	Voikukka
<i>Thlaspi arvense</i>	Peltotaskuruoho
<i>Trifolium hybridum</i>	Alsikeapila
<i>Trifolium pratense</i>	Puna-apila
<i>Trifolium repens</i>	Valkoapila
<i>Tripleurospermum inodorum</i>	Peltosaunio
<i>Tussilago farfara</i>	Leskenlehti
<i>Urtica dioica</i>	Nokkonen
<i>Veronica serpyllifolia</i>	Orvontädyke
<i>Vicia cracca</i>	Hiirenvirna